

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин та туристичного

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО
«30» серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Етнокультура та дипломатія країн світу

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітні програми:

вид дисципліни: вибіркова

факультет: Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кандидат історичних наук, доцент кафедри Ольга ФІЛАНОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Дмитро МИКОЛЕНКО
(ім'я та прізвище)

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»

Свєнєія СОЛОВИХ

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року №1

Голова науково- методичної комісії
(прізвище та ініціали)

Дариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Етнокультура та дипломатія країн світу» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Етнокультура та дипломатія країн світу» є професійно-орієнтованою дисципліною освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Міжнародні відносини», та має на меті дослідження етнічних груп як об'єктів міжнародних відносин, вивчення етносоціальних рухів та являє собою основу окремого напрямку розгляду політичних проблем міжнародних систем і глобального розвитку.

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “ Етнокультура та дипломатія країн світу ” є: формування у здобувачів глибоких знань про етнічні спільноти як учасників політичного процесу та етнополітичну сферу сучасного суспільства.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: набуття теоретичних знань з природи та механізмів міжнародних комунікацій; набуття умінь здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси; збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій; здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

А також, формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК15. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

формування наступних фахових (спеціальних) компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК14. Розуміння сутності сучасних стратегій ведення дипломатичних переговорів.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Семінарські заняття	
24 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
42 год	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	год.

1.6. Заплановані програмні результати навчання:

РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

РН07. Знати засади дипломатичної та консульської служби, специфіку та особливості дипломатичного протоколу та етикету.

РН14. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

РН20. Вести дипломатичне та ділове листування українською та іноземними мовами, працювати з дипломатичними та міжнародними документами.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Етнокультура як навчальна дисципліна, її структура та методи.

Тема 2. Сучасні теорії етнокультури, нації, етно- та націогенези.

Тема 3. Етнокультурні форми існування людства.

Тема 4. Етнічні меншини як суб'єкти та об'єкти дипломатії.

Тема 5. Національні та багатонаціональні держави і їхня дипломатія.

Тема 6. Етнічна складова політичних режимів і їх зовнішня політика.

Тема 7. Націоналізм як ідейно-політичний та суспільний феномен.

Тема 8. Етнополітичні конфлікти і їх дипломатичне врегулювання.

Тема 9. Етнополітика і дипломатія в сучасній Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с. р.		л	с	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Етнокультура як навчальна дисципліна, її структура та методи.	11	3	3			5						
Тема 2. Сучасні теорії етнокультури, нації, етно- та націогенези.	11	3	3			5						
Тема 3. Етнокультурні форми існування людства.	11	3	3			5						
Тема 4. Етнічні меншини як суб'єкти та об'єкти дипломатії.	11	3	3			5						
Тема 5. Національні та багатонаціональні держави і їхня дипломатія.	11	3	3			5						
Тема 6. Етнічна складова політичних режимів і їх зовнішня політика.	11	3	3			5						

Тема 7. Націоналізм як ідейно-політичний та суспільний феномен.	8	2	2			4						
Тема 8. Етнополітичні конфлікти і їх дипломатичне врегулювання.	8	2	2			4						
Тема 9. Етнополітика і дипломатія в сучасній Україні.	8	2	2			4						
Усього годин	90	24	24			42						

4. Теми семінарських занять

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Тема 1. Етнокультура як навчальна дисципліна, її структура та методи.	3
2.	Тема 2. Сучасні теорії етнокультури, нації, етно- та націогенези.	3
3.	Тема 3. Етнокультурні форми існування людства.	3
4.	Тема 4. Етнічні меншини як суб'єкти та об'єкти дипломатії.	3
5.	Тема 5. Національні та багатонаціональні держави і їхня дипломатія.	3
6.	Тема 6. Етнічна складова політичних режимів і їх зовнішня політика.	3
7.	Тема 7. Націоналізм як ідейно-політичний та суспільний феномен.	2
8.	Тема 8. Етнополітичні конфлікти і їх дипломатичне врегулювання.	2
9.	Тема 9. Етнополітика і дипломатія в сучасній Україні.	2

	Разом	24

Усна відповідь за темою семінарського заняття ілюстрована презентацією – 10 балів, активна участь в обговоренні – 2 бали. Максимально можлива кількість набраних балів в межах семінарських занять – 60.

5. Завдання для самостійної роботи

<i>№ з/п</i>	<i>Види, зміст самостійної роботи</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Тема 1. Етнокультура як навчальна дисципліна, її структура та методи. <i>Завдання.</i> Опрацювання навчальної літератури та періодичних видань за темою для виступу на семінарському занятті.	5
2.	Тема 2. Сучасні теорії етнокультури, нації, етно- та націогенези. <i>Завдання.</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом, літературою та публіцистичними виданнями для підготовки презентації і виступу на семінарському занятті.	5
3.	Тема 3. Етнокультурні форми існування людства. <i>Завдання.</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом, літературою та публіцистичними виданнями для підготовки презентації і виступу на семінарському занятті.	5
4.	Тема 4. Етнічні меншини як суб'єкти та об'єкти дипломатії. <i>Завдання.</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом, літературою та публіцистичними виданнями для підготовки презентації і виступу на семінарському занятті.	5
5.	Тема 5. Національні та багатонаціональні держави і їхня дипломатія. <i>Завдання.</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом, літературою та публіцистичними виданнями для підготовки презентації і виступу на семінарському занятті.	5
6.	Тема 6. Етнічна складова політичних режимів і їх зовнішня політика. <i>Завдання.</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом, літературою та публіцистичними виданнями для підготовки презентації і виступу на семінарському занятті.	5
7.	Тема 7. Націоналізм як ідейно-політичний та суспільний феномен. <i>Завдання.</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом, літературою та публіцистичними виданнями для підготовки презентації і виступу на семінарському занятті.	4
8.	Тема 8. Етнополітичні конфлікти і їх дипломатичне врегулювання. <i>Завдання.</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом, літературою та публіцистичними виданнями для підготовки презентації і виступу на семінарському занятті.	4
9.	Тема 9. Етнополітика і дипломатія в сучасній Україні.	4

	<i>Завдання.</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом, літературою та публіцистичними виданнями для підготовки презентації і виступу на семінарському занятті.	
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також досвід етносоціальної політики.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка доповідей-досліджень та презентацій за визначеними темами	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження (доповідей і презентацій), екзаменаційна робота
РН07. Знати засади дипломатичної та консульської служби, специфіку та особливості дипломатичного протоколу та етикету.	Знати та розуміти основи дипломатичної та консульської служби в контексті природи та динаміки міжнародної безпеки, розуміти особливості етнонаціональних проблем на глобальному та регіональному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка матеріалів для роботи в групах	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження (доповідей, есе і проєктів), виконання творчих

	інтернаціоналізованих конфліктів.		завдань, екзаменаційна робота
PH14. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка доповідей-досліджень та презентацій за визначеними темами	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження (доповідей, есе і проєктів), екзаменаційна робота
PH20. Вести дипломатичне та ділове листування українською та іноземними мовами, працювати з дипломатичними та міжнародними документами.	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка і презентація досліджень для участі у відкритій дискусії, презентація результатів досліджень	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, розв'язування аналітичних завдань, виконання творчих завдань, екзаменаційна робота

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах присвячених етнокультурі, дипломатії (підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Етнокультура і дипломатія країн світу» застосовуються наступні методи контролю: усний та письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на проблемних лекціях та семінарських заняттях. Результати поточного контролю (поточна

успішність) є основною інформацією для визначення оцінки, при проведенні екзамену і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на підсумкових заняттях або виконанням індивідуальної роботи

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- усне опитування;
- виконання творчих завдань;

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) на семінарських заняттях проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, а також у формі захисту здобувачами доповідей (у тому числі підготованих для участі в круглому столі, роботи в групах, командах), есе та проектів, презентацій за заданими темами, виконаних під час самостійної роботи.

Сума балів за виконані завдання на семінарському занятті наведена не має перевищувати 60 балів. Усна відповідь за темою семінарського заняття ілюстрована презентацією – 10 балів, активна участь в обговоренні – 2 бали.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання завдань залікової роботи – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Заліковий білет складається з двох теоретичних питань, які оцінюються в 20 балів кожне.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувачу вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили здобувачам вищої освіти денної форм навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі (<https://moodle.karazin.ua/>). Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях:

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Виступи з доповідями на семінарських заняттях,	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, підготував докладну доповідь, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	10-7
підготовка презентацій, командна робота тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, підготував доповідь, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку, проте припускався певних помилок	6-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, підготував неповну доповідь тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	2-0
Активна участь в обговоренні ключових проблем в	виставляється здобувачу вищої освіти, який продемонстрував досконалі знання проблеми, здатність логічно формулювати та доводити власну думку	1-2

межах семінарських і лекційних занять		
За теоретичне питання залікового білету	здобувач цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано їх доводити	16-20
	здобувач розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення і неточності при відповідях на питання та неточні обґрунтування власної думки	11-15
	здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але погано орієнтується в джерелах, припускається помилок, нелогічно викладає матеріал	6-10
	здобувач не розкрив питання навіть у загальних рисах, не розуміє його суті, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно	0-5

9. Схема нарахування балів

Поточне оцінювання роботи студентів на практичних заняттях та самостійної роботи									В сь ог о	За лі к	Су ма
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	60	40	100
7	7	7	7	7	7	6	6	6			

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувачу вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Набрана сума балів за 100-бальною шкалою переводиться у 4-рівневу шкалу оцінювання у такий спосіб:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
	90 – 100	відмінно
70 – 89	добре	

50 – 69	задовільно	зараховано
1– 49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Філатова О. Є. Дистанційний курс «Етнокультура і дипломатія країн світу». URL: <https://moodle.karazin.ua/>
2. Хрящевська Л. М. Етнонаціональна політика в Україні в період незалежності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. М. Хрящевська. – Миколаїв : Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 208 с.
3. Ткаченко Є.В. Правовий захист прав етнічних та мовних меншин : навчальний посібник / Є. В. Ткаченко. – Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. – 315 с
4. Андріяш В. І. Державна етнополітика України в умовах глобалізації : монографія. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с
5. Вітман, К.М. Моделі етнонаціональної політики постсоціалістичних країн: навч. посібник : рекомендовано МОН України / К.М. Вітман ; ОНЮА, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. - К. : Логос, 2008. - 392 с.
6. Етнополітичний контекст соціокультурних трансформацій у сучасній Україні / ред. кол. О. Рафальський (голова), В. Войналович, Л. Нагорна. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2017. – 512 с. URL: <http://ipend.gov.ua/publication/etnopolitychnyjkontekstsotsiokulturnykh-transformatsij-u-suchasnij-ukraini/> 7
7. Ідентичності народів Центрально-Східної Європи: колект. монографія / [Надія Гапон та ін.] ; за ред. проф. Н. Коваліско, д-ра А. Єкатеринчука, проф. Р. Радзіка; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – 283 с.
8. Майборода О.М. Етнічність у міжнародній системі / О.М. Майборода. Вид. 2-е, випр. і допов. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2017 – 448с. URL: <http://ipend.gov.ua/publication/majboroda-om-etnichnist-u-mizhnarodnij-systemi-3/>
9. Правові засади державної етнонаціональної політики в Україні Монографія / Кресіна І.О., Коваленко А.А., Лойко Л.І., Стойко О.М., Явір В.А., Вітман К.М., Кіссе А.І., Асланов С.А., Грицяк Д.І., Голденштейн К.О., / За ред. І.О. Кресіної. – К., 2011. – 400с.

Допоміжна література

10. Андріяш В. Субсидіарна модель етнополітики в Україні. //Державне управління: удосконалення та розвиток № 6, 2013 URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=586>
11. Була С.П. Процес уніфікації спільної міграційної політики Європейського Союзу /С.П.Була, М.О. Зіненко // Наукове видання «Регіональні студії» Ужгородський національний університет. Видавничий дім «Гельветика», 2020 Вип. № 23, с. 13-18 URL: http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/23/23_2020.pdf
12. Бабинець І., Остапець Ю. Суспільно-політичний та культурний розвиток угорської національної меншини Закарпаття (1991–2004 рр.). Наукові 234 записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2006. Вип. 30. С. 56–68.
13. Вітман, К. Зміна статусу Автономної Республіки Крим як спосіб вирішення етнополітичних суперечностей / Костянтин Вітман // Актуальні проблеми європейської інтеграції : зб. ст. з питань європейської інтеграції та права . 2007 -. - 2011. - Вип. 7 . - 274 с. - С. 16-22.

14. Вітман, К. М. Політико-правові виклики міжетнічній толерантності в Україні / К. М. Вітман // Держава і право. Сер. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. праць. - 2013. - Вип. 59. - 600 с. - С. 462- 468.
15. Войналович В.А., Кочан Н.І. Релігійний чинник етнополітичних процесів у Галичині: повоєнна радянська доба і сучасність. К.: ПІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2018. – 408 с. URL: <http://ipiend.gov.ua/publication/vojnalovych-v-a-kochan-n-irelihiynujchynnyk-etnopolitychnykh-protsesiv-u-halychyni-povoienna-radianskadoba-isuchasnist/>
16. Закон України «Про національні меншини в Україні» // Національні відносини в Україні у ХХ ст.: Збірник документів і матеріалів / Упоряд. М. І. Панчук та інші. – К.: Наукова думка, 1996.
17. Проект Закону України «Про концепцію державної етнонаціональної політики України» - URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF2RH00A?an=3>
18. Лях О. Щодо питання стратегії державної етнополітики в Україні: аналіз, оцінка, перспективи //Центр культур національних меншин Закарпаття. – URL: <http://centerkultyr.pp.ua/2021/05/09/3808/>
19. Гай-Нижник П., Чупрій Л. Національні інтереси, національні цінності та національні цілі як структуроформуючі чинники політики національної безпеки. Гілея : науковий вісник. 2014. Вип. 84 (№5). С.465–471.
20. Добржанська О. Етнічна ідентичність населення Буковини. Історикополітичні проблеми сучасного світу: збірник наукових статей. Чернівці, 2015. Т. 29–30. С. 118– 121.
21. Котигоренко В. О. Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні : політологічний концепт. Київ : Світогляд, 2004. 722 с
22. Липчук О. І. Етнонаціональна політика в Україні: механізм вдосконалення етнонаціональних відносин. Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія. 2012. Т. 20. Вип. 22(3). С. 107– 112.
23. Мельник С., Черничко С. Етнічне та мовне розмаїття України. Аналітичний огляд ситуації : монографія. Ужгород: ПоліПрінт, 2010. 164 с
24. Основні засади та шляхи формування спільної ідентичності громадян України (інформаційно-аналітичні матеріали до Круглого столу 12 квітня 2017 р.) / Центр Разумкова. Київ, 2017. 94 с.Проросійські організації та ключові особи, які вели підривну діяльність у Криму // Inform Napalm. Дата оновлення: 04.09.2015. URL: <https://informnapalm.org/ua/prorosijski-organizatsiyi-ta-klyuchovi-osoby-yakivelypidryvnu-diyalnist-u-krymu/=41> http://politicus.od.ua/4_2020/5.pdf

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>.
3. Портал Funag [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.funag.gov.br/loja/>.
4. MYBRARY [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mybrary.ru/>
5. Google Scholar (Академія Google) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/>.
6. WorldWideScience [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://worldwidescience.org/indextext>.
7. Віртуальна бібліографічна довідка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chl.kiev.ua/cgi-bin/sp/index.php>.

8. BASE (Bielefeld Academic Search Engine) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.base-search.net/>.
9. SSM (Simple Search Metadata in Open Archives Ukraine) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oai.org.ua/>.
10. DOAJ (Directory of Open Access Journals) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://doaj.org/>.

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах форс-мажору освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<https://moodle.karazin.ua>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік у письмовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Етнокультура і дипломатія країн світу» (<https://moodle.karazin.ua>).

Перелік екзаменаційних питань

1. Дипломатія Стародавнього Єгипту
2. Зовнішня політика Вавилону
3. Дипломатія Стародавньої Індії
4. Міжнародні відносини за часів китайських імперій Цінь і Хань.
5. Дипломатія Афінської держави
6. Міжнародні відносини Стародавньої Спарти
7. Грецька колонізація: причини, напрямки, значення
8. Греко-перські війни та їх наслідки
9. Пелопоннеська війни та піднесення Македонії.
10. Дипломатія Римської імперії
11. Велике переселення народів і падіння Західної Римської імперії.
12. Західна Римська імперія та варварські держави
13. Дипломатія Арабського халіфату
14. Візантія у VII – XI ст.
15. Хрестові походи
16. Зовнішня політика Північно-Східної Русі у XII – XIII
17. Дипломатія Золотої орди
18. Європа у XIV – XV ст.
19. Столітня війна: причини та наслідки
20. Занепад Тевтонського ордену
21. Утворення Московської держави та її зовнішня політика.
22. Вплив Великих географічних відкриттів на міжнародні відносини кінця XV – XVII ст.
23. Вплив Реформації і селянської війни в Німеччині на міжнародні відносини;
24. Нідерландська революція і її вплив на міжнародні відносини;
25. Зовнішня політика Франції у XVI – першій половині XVII ст.
26. Зовнішня політика Росії за часів Івана Грозного та у XVII ст.
27. Зовнішня політика Англії у XVII ст.
28. Тридцятилітня війна в Європі.
29. Зовнішня політика Російської імперії у першій половині XVIII ст.
30. Вплив на міжнародні відносини війни за незалежність у Північній Америці
31. Вплив французької революції на європейські міжнародні відносини;
32. Зовнішня політика часів правління Наполеона Бонапарта
33. Зовнішня політика Російської імперії у другій половині XVIII ст.
34. Зовнішня політика США у першій половині XIX ст. та громадянська війна;
35. Вплив на міжнародні відносини революцій 1848 – 1849 рр. у Європі
36. Утворення Німецької імперії та зовнішня політика Бісмарка
37. Російська імперія у XIX ст.; міжнародні відносини європейських країн XIX ст.
38. Міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку XX ст.
39. причини Першої світової війни;
40. Дипломатія європейських держав на початку XX ст.
41. Українське питання у роки Першої світової війни;
42. Завершення Першої світової війни та плани устрою повоєнної системи міжнародних відносин.
43. Версальська система міжнародних відносин;
44. Створення Ліги націй;
45. Міжнародні відносини в АТР
46. Протириччя у Європі та спроби їх усунення;

- 47 Міжнародні конференції та пакт Бріанна-Келлога.
- 48 Створення двох вогнищ війни
- 49 Перехід фашистських держав до агресивної політики
- 50 Мюнхенські домовленості
- 51 Пакт Ріббентропа – Молотова.
52. Початок Другої світової війни.
5. Міжнародні відносини під час Другої світової війни.
36. Ялтинсько-Потсдамський порядок у системі міжнародних відносин.
37. Зовнішньополітичні настанови Заходу.
38. Зовнішньополітичні настанови СРСР.
39. Мирне врегулювання з колишніми союзниками Німеччини в Європі.
40. Дунайська конференція 1947 року.
41. Японія після Другої світової війни. Сан-Франциська мирна угода 1951 року.
42. Передумови початку «холодної війни».
43. Становлення блокового протистояння.
44. Особливості протистояння Заходу і Сходу у другій половині 50 — на початку 60-х років.
45. Проблеми німецького врегулювання після Потсдамської конференції (1945–1949). Створення двох німецьких держав.
46. Німецьке врегулювання у другій половині 50-х років. «Берлін-ська криза» 1958–1961 рр.
47. Перша криза деколонізації.
48. Бандунзька конференція країн Азії та Африки.
49. «Третій світ». Становлення руху афро-азійської солідарності.
50. Підтримання миру й міжнародної безпеки в діяльності ООН в умовах «холодної війни».
51. Операція ООН у Конго.
52. ООН і перші кроки у сфері роззброєння.
53. ООН і деколонізація.
54. Розгортання боротьби за права людини.
55. Радянсько-американські відносини на межі 50–60-х років.
56. Основні напрями радянсько-американського співробітництва в роки детанту.
57. «Нова східна політика» ФРН.
58. Співробітництво “від Атлантики до Уралу”.
59. Проблеми європейської безпеки в діяльності ОВД і НАТО.
60. Етапи Народи з безпеки і співробітництва в Європі.
61. Гельсінський процес і проведення Белградської зустрічі представників країн НБСЄ.
62. Проблема скорочення звичайних озброєнь в Європі.
63. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї 1968 року.
64. Договори і угоди про контроль над стратегічними озброєннями 70-х років.
65. Декларація про деколонізацію в ООН. 36. Становлення ідеології і практики Руху неприєднання.
66. Еволюція Руху неприєднання в 60–70-ті роки.
67. Створення осі Північ — Південь. Проблема нового міжнародного економічного порядку.
68. Миротворча діяльність ООН.
69. Діяльність ООН у галузі прав людини.
70. Стратегія ООН у сфері економічного і соціального розвитку.

71. «План Маршалла» і східноєвропейські країни.
72. «План Шумана». Утворення ЄОВС.
73. Інтеграційні процеси в Західній Європі. Утворення ЄЕС і ЄАВТ.
74. Гуманітарна діяльність ООН.
75. Проблеми реформування ООН.
76. Маастрихтські угоди і створення Європейського Союзу (ЄС).
77. Перехід до спільної зовнішньої політики та політики безпеки (СЗППБ).
78. Амстердамські угоди і їх значення.
79. Проблеми розширення ЄС у 90-ті роки.
80. Косівська проблема у міжнародних відносинах
81. Ізраїльсько-палестинська конфронтація (кінець ХХ — початок ХХІ ст.).
82. Ісламський фактор у міжнародних відносинах на початку ХХІ ст..